

[Pia Kjærsgaard]

I TV-Avisen den 26. oktober 1985 blev vist et indslag, hvor personer iklædt araberliggende dragter øvede sig i kamelridning. I mangel af bedre øvede deltagerne sig dels på melsække, dels på islandske heste. Kursets afslutning skulle efter oplysning i TV-Avisen foregå i Tunesien, hvor kursusdeltagerne skulle vise deres tillærte færdigheder på rigtige kameler. Efter spørgerens opfattelse er AOF-kurset langt ude i det latterlige overdrev.

Spm. nr. S 172

Formanden:

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 172, der var stillet af Tove Lindbo Larsen (S) til kirkeministeren, er taget tilbage den 30. oktober 1985. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til kirkeministeren (29/10 85) af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Vil ministeren oplyse, hvilke regler der er fastlagt for regnskab og revision i henhold til lov om folkekirkens økonomi § 9?«

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 40:

Forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove. (Diæter, fast vederlag m.v.).

Af Agerschou (SF) m.fl.

(Fremsat 16/10 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg synes, det er meget vigtigt at understrege, at den decentralisering af opgaverne fra stat til kommuner, som mange af os ønsker, forudsætter, at der er mennesker ude lokalt, der føler et ansvar for og et incitament til at påtage sig denne spændende, men store opgave, det er at have ansvaret for en stor del af den offentlige administration.

Vi er vel derfor også alle enige om, at den samlede vederlæggelse skal være rimelig set ud fra den arbejdsbyrde, der følger af hvervet. SFs forslag giver mig lejlighed til at komme med for det første nogle generelle

bemærkninger om, hvorvidt det nuværende system om vederlæggelse af kommunalbestyrelsesmedlemmerne fungerer fuldt ud tilfredsstillende, og for det andet nogle kommentarer til det aktuelle forslag fra SF.

Hvad angår det generelle om vederlæggelse af kommunalbestyrelsesmedlemmer, er jeg tilhænger af, at den nuværende brede og ret vilkårlige vifte af fast vederlag, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, diæter for møder under og over 4 timer, godtgørelse for fravær fra hjemstedet og kørselsgodtgørelse erstattes af et mere enkelt system med faste vederlag.

Den nuværende vederlæggelsesform er fremkommet som knopskydninger på en diætordning, der blev indført i 1950, og der er i dag næppe saglige grunde for at opretholde en differentiering mellem flere forskellige vederlæggelsestyper.

Allerede i april 1983 nedsatte jeg derfor et udvalg, der skulle se på, hvordan vi kunne foretage en omlægning til en ordning med faste vederlag. Grundtanken var den, at det burde være muligt i kommunerne at lave en vederlagsordning, der svarer til den, vi kender herinde, hvor princippet er, at hvert medlem oppebærer et fast vederlag, der er uafhængigt af mødeaktiviteten og ens for alle medlemmer. Formen med et fast vederlag kendes allerede i dag inden for det kommunale system for så vidt angår borgmestre, viceborgmestre og formænd for de stående udvalg.

De kommunale organisationer syntes nu ikke umiddelbart om udvalgets forslag om at afskaffe diæterne, der er knyttet til antallet af møder, hvorfor det blev besluttet, at udvalgets model om fast vederlag skulle afprøves ved nogle frikommuneforsøg. Disse forsøg starter pr. 1. januar næste år.

Det er så min tanke, at vi skal anvende den næste kommunale valgperiode til en modernisering i det hele taget af kommunalbestyrelsesmedlemmernes arbejdsvilkår og herunder også en enklere vederlagsform.

Jeg vil godt understrege, at min tanke om en omlægning til faste vederlag ikke i økonomisk henseende er bundet til det nuværende niveau. På den anden side mener jeg, at en justering må afvente næste kommunale valgperiode, og til den tid har vi forhåbentlig også fået bedre råd til at give vores kommunalbestyrelsesmedlemmer en rimeligere aflønning.

[Indenrigsministeren]

Det er i den senere tid ofte hørt, at medlemmerne af de kommunale råd har stigende vanskeligheder med at overkomme de kommunale hverv, som de bliver sat til at varetage, og at dette igen smitter af på lysten og mulighederne for i det hele taget at deltage i det kommunalpolitiske arbejde.

Jeg er helt enig i, at det er yderst betænkeligt, hvis det skulle blive en stadig snævrere gruppe, der vil påtage sig det vigtige kommunalpolitiske arbejde. Jeg tror blot ikke, problemet alene er et aflønningsproblem, det er også et arbejdstilrettelæggelsesproblem. Jeg tror, det er utrolig vigtigt, at de lokale politikere – også dem, der nyvælges den 19. november – søger at lægge deres arbejde sådan til rette, at så mange som muligt føler glæde ved at være med, og at også det lokalpolitiske arbejde bliver tilrettelagt sådan, at kommunalbestyrelsesmedlemmernes virke kommer til at ligge i det politiske arbejde i selve kommunalbestyrelsen og udvalgene.

Når kommunalpolitikere klager over arbejdsbyrden, kan det skyldes flere ting: for det første at man ikke i tilstrækkelig grad søger at tilrettelægge arbejdet, så man ikke møder sig ihjel, og for det andet at man spredt sig over for mange felter i det kommunalpolitiske arbejde.

I dag er det sådan, at kommunalbestyrelsen ifølge lovgivningen – efter vedtægterne for kommunale fællesskaber, selvejende institutioner, boligselskaber osv. – skal udpege bestyrelsesmedlemmer til en lang række organer. Jeg mener, det er uhensigtsmæssigt på denne måde at binde kommunalbestyrelsesmedlemmerne til at foretage udpegninger af deres midte til en række af disse organer. Det tager tid at sidde alle disse steder for mennesker, der har travlt i forvejen, og det kan let betyde noget væsentligt for engagementet, som man går til opgaverne med.

Jeg tror, det ville være meget mere givende, hvis man i stedet udpegede nogle uden for kommunalbestyrelsens kreds til at deltage i dette arbejde. Det ville frigøre kommunalbestyrelsesmedlemmerne for en del forpligtelser og samtidig styrke nærdemokratiet og interessen for det kommunalpolitiske arbejde i videste forstand. Vi arbejder derfor i indenrigsministeriet med at foretage en gennemgang af lovgivningen for at se, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen er bundet til at udpege medlemmer af forskellige organer af

kommunalbestyrelsens midte, og om sådan en binding er nødvendig i dag. Jeg vil også henlede kommunalbestyrelsernes opmærksomhed på problemet i relation til de udpegninger, der foretages i henhold til vedtægter m.v. for institutioner osv.

Men allerede efter det kommende kommunalvalg vil der være god anledning til at gøre sig umage med at udpege andre end kommunalbestyrelsesmedlemmer alle de steder, hvor det ikke udtrykkeligt er påbudt, at de skal sidde.

En anden mulighed for en aflastning af kommunalbestyrelsesmedlemmernes arbejdsbyrde er en erkendelse af en hensigtsmæssig arbejdsfordeling mellem det politiske niveau og den kommunale administration. Der er i dag nok en tendens til, at medlemmerne i større udstrækning bliver administratorer og sagsbehandlere fremfor at tage politiske beslutninger og udstikke generelle retningslinjer.

Vi får i disse år dygtigere og dygtigere medarbejdere i de kommunale forvaltninger; det er forudsætningen for, at kommunerne kan løse de store opgaver, det i stigende grad vil blive pålagt dem at træffe beslutninger om. Det er i virkeligheden en forudsætning for et øget kommunalt selvstyre, men det er også en forudsætning for, at kommunalpolitikere ikke behøver at sidde og grave sig ned i enkeltsager. Dermed kan man koncentrere sig om det vigtige: at drøfte og udstikke nogle politiske retningslinjer, sådan at administrationen har noget at arbejde efter i kommunen.

Det er nødvendigt, at de lokale politikere bruger det gode lokale embedsmandskorps til det, det kan: lave beslutningsklare oplæg, så møderne er så velforberejdet som muligt, og sådan at sagerne er til at gå til. Samspillet mellem politikere og embedsmænd er uvurderligt for, at vores demokrati kan fungere så godt og hurtigt som muligt.

Det var det ene.

Det andet, jeg vil sige, drejer sig om SFs konkrete forslag til lovændring. Det har min sympati, når der fremsættes forslag til forbedring af de økonomiske vilkår for kommunalbestyrelsesmedlemmerne, men jeg vil godt sige, at vi bliver nødt til at se et eventuelt lønløft i sammenhæng med en ændring på en række af de felter, jeg har nævnt her om de kommunalpolitiske arbejdsvilkår i det he-

[Indenrigsministeren]

le taget, og dette arbejde er som sagt sat i gang i ministeriet.

Som jeg sagde i starten, er det mit ønske, at medlemmerne af de kommunale råd fremover skal have en form for fast vederlag, der ikke nødvendigvis skal være fastlåst på det nuværende niveau, men som skal afspejle en rimelig vederlæggelse set i lyset af arbejdsindsatsen og ansvaret. En sådan vederlæggelse skal efter min opfattelse behandles som al anden indtægt, sådan at det fortsat er særløvgivningens bestemmelser, der bliver afgørende for, om denne indtægt skal medføre fradrag eller ej i andre offentlige ydelser.

Jeg er betænkelig ved, at SFs forslag har til hensigt at skabe en særstilling for ydelser, der udbetales efter de kommunale styrelseslove til kommunalbestyrelsesmedlemmer. Kommunalbestyrelsesmedlemmer skal hverken stilles bedre eller ringere end andre. Såfremt der skal gælde særegler som foreslået af SF – og jeg siger udtrykkeligt såfremt – må jeg kraftigt tage afstand fra, at de placeres i den kommunale styrelseslov. Den eneste rigtige placering er i den lovgivning, der regulerer de ydelser, der er tale om. Særegler om ydelser af f.eks. arbejdsløshedsdagpenge eller kontanthjælp bør stå i dagpengeloven eller i bistandsloven og ikke i den kommunale styrelseslov.

Arbejdsministeren og socialministeren er i øvrigt enige i dette synspunkt. De to ministre har samtidig tilkendegivet, at der ikke bør ske ændringer som foreslået af SF af de nuværende regler.

På baggrund af det, jeg her har sagt, kan jeg ikke støtte lovforslaget fra SF, men jeg vil som sagt være mere end villig til at se på – og vi er allerede i gang med det i indenrigsministeriet – hvordan vi kan modernisere vores kommunestyre, sådan at det i højere grad er med i og bliver gearret til at klare de store udfordringer, som det står midt i.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Nu benyttede indenrigsministeren jo lejligheden til at forsøge at tage en generel debat om kommunalpolitikeres lønvilkår og kommunalpolitikeres arbejdsvilkår op, og det var egentlig ikke meningen med vores forslag. På et tidspunkt var jeg lidt bange for, at indenrigsministeren overhovedet ikke havde læst

forslaget, fordi hun snakkede om lønløft osv., men jeg vil gerne bede hende om mere konkret at tage stilling til forslaget.

Det, det drejer sig om, er, at der er nogle grupper blandt vore kommunalbestyrelsesmedlemmer, der bliver forskelsbehandlet i forhold til andre kommunalbestyrelsesmedlemmer. Mener ministeren, det er rimeligt?

Jeg ved godt, at ministeren kan argumentere for, at en eventuel undtagelse skal ind i de forskellige love, som de pågældende får ydelser efter. Når vi har valgt denne metode, er det, fordi der er tale om en meget velafgrænset, mindre gruppe, og samtidig er vi blevet inspireret af regeringens egen lovgivning. Hvis vi tager forslaget om den såkaldte børnecheck, vil man se, at i loven om børnecheck er der en paragraf, der siger, at der ikke kan ske modregning i andre offentlige ydelser.

Hanne Andersen (S):

Vi har i socialdemokratiet forståelse for dette forslag, som vi er positive over for. Vi har forståelse for, at det er et problem, at et almindeligt vederlag for menige kommunalbestyrelsesmedlemmer modregnes i dagpenge, efterløn og social bistand, og vi mener også, at dette problem skal løses.

Ethvert medlem har jo pligt til at modtage vederlaget eller vælge tabt arbejdsfortjeneste, men problemet er dobbelt. Dels kan man ikke modtage indtægter og upåvirket modtage sociale ydelser, dels kan man ikke fritages for at modtage vederlaget, og det er fornuftigt. I forhold til modtagelse af vederlag skelnes der ikke for dagpengemodtagere og modtagere af social bistand mellem, om arbejdet i kommunalbestyrelsen sker i eller uden for almindelig arbejdstid. Det kommunalbestyrelsesmedlem, der kan passe hvervet uden for almindelig arbejdstid, modtager vederlag og diæter, hvorimod dagpenge, efterløn og sociale ydelser berøres i alle tilfælde.

Men problemet er ikke bare ligestilling af kommunalbestyrelsesmedlemmer, det er også ligestilling mellem dagpengemodtagere og modtagere af social bistand. Ændring af vilkårene for dagpengemodtagere, efterlønsmodtagere og personer på social bistand sker andre steder, men vi vil meget gerne have belyst en del af problemet. Vi vil gerne have undersøgt virkningerne for kommunalbesty-

[Hanne Andersen]

relsesmedlemmer ved forskellige ansættelsesforhold i det private liv, f.eks. virkningen for tjenestemænd, offentligt ansatte, lønmodtagere med fast arbejde, en ledig dagpengemodtager og en bistanmodtager, før vi tager endelig stilling til forslaget.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg er enig med ministeren i, at der er behov for en nyvurdering af kommunalbestyrelsesmedlemmers arbejdsforhold. Det er simpelt hen afgørende for vort demokrati, at der skabes sikkerhed for, at alle befolkningsgrupper kan deltage i den politiske beslutningsproces. Der er behov for at vurdere både de folkevalgtes økonomiske forhold og deres arbejdsforhold. Der er ingen tvivl om, at kommunalbestyrelsesmedlemmers arbejdsbyrde er voldsomt forøget, hvilket bl.a. skyldes, at en lang række opgaver er lagt ud til kommunerne. Det er dog i sig selv vel en positiv udvikling.

Jeg tror til gengæld, at nogle kommunalbestyrelsesmedlemmer kunne reducere deres arbejde ved at tage sig i højere grad af det politiske og i mindre grad af det administrative.

Lad mig eksempelvis nævne to mindre kommuner, som er sammenlignelige. Socialudvalgsmøderne det ene sted tager omkring 20 timer om måneden og det andet sted 5-6 timer om måneden. Jeg vil ikke med dette eksempel give karakterer, men jeg kan vel konstatere, at der er forskel på, hvorledes de to udvalg tilrettelægger deres arbejde, og dermed også på, hvor stor en arbejdsbyrde det er for de enkelte udvalgsmedlemmer.

Når politikere udstikker retningslinjer og uddelegerer kompetence til embedsmændene, giver det flere positive resultater. Embedsmændenes ansvarlighed skræmpes, og det appellerer til deres kreativitet – lad mig tilføje: naturligvis – og samtidig letter det det at være politiker.

Som det blev nævnt af indenrigsministeren, indgår også kommunalbestyrelsesmedlemmers forhold i frikommuneforsøgene. Også jeg ser med forventning hen til resultatet af disse forsøg, som kan give os bedre indsigt i de problemer, der måtte være, og som således vil give os et bedre beslutningsgrundlag for de nødvendige ændringer.

Hvad angår udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp til kommunalpolitikere, foregår det i dag efter samme regler som til alle andre borgere. En eventuel ændring som den her af SF ønskede, som skal særstillе kommunalbestyrelsesmedlemmer og skabe specielle regler for disse, hører rent formelt ikke hjemme i de kommunale styrelseslove, og jeg skal i øvrigt også afvise, at kommunalbestyrelsesmedlemmer skal have en særbehandling i forhold til andre i dette samfund.

Thor Pedersen (V):

Vi har i venstre stor forståelse for forslagsstillernes ønske om at forbedre vilkårene for vore folkevalgte i de kommunale råd og nævn. Det er et stadigt og uløst problem at finde en rimelig grad af dækning for beskæftigelsesmæssige gener og mistet indtjening ved deltagelse i dette arbejde.

Det regelsæt, der gælder i dag, er ikke tilfredsstillende, og i venstre afventer vi derfor resultatet af de initiativer, som indenrigsministeren allerede har taget til indførelse af f.eks. faste vederlag.

De foreslåede særlige regler for oppebærelse af dagpenge samtidig med udbetaling af vederlag hører, som det tidligere er nævnt, ikke hjemme i den kommunale styrelseslov. Eventuelle ændringer bør indarbejdes i den lovgivning, der regulerer de berørte områder. Vi har herudover det principielle sigte, at vi ikke ønsker en særstilling i lovgivningen for ydelser, der udbetales til kommunalbestyrelsesmedlemmer. Her skal kommunalbestyrelsesmedlemmer være stillet ligesom alle andre, og derfor må jeg afvise forslaget.

Dagmar Mørk Jensen (RV):

Det forekommer mig udmærket, at dette forslag gav ministeren anledning til at delagtiggøre os i sine tanker dels om fast vederlag, dels om arbejdsvilkårene i det hele taget for kommunalbestyrelser. Det lyttede jeg til med megen interesse, og jeg venter også spændt på resultaterne af frikommuneforsøgene.

Det skal dog ikke fordunkle, at det forslag, som her er fremsat, vedrører et ganske reelt problem, nemlig det, at de nugældende regler stiller medlemmer af kommunalråd, der oppebærer arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge og bistanshjælp, dårligere end

[Dagmar Mørk Jensen]

andre medlemmer. Jeg mener således ikke, der er tale om at give særbehandling til nogen i forhold til borgerne. Det, der er tilfældet, er, at de i øjeblikket får en anden behandling end andre medlemmer af kommunalrådet, og da må man ikke glemme, at der er tale om borgerligt ombud, som man i hvert fald ikke kan sige nej til.

Vi er også opmærksom på, at modtagelse af diæter kan have uheldige virkninger for pensionister. På den anden side er det selvfølgelig heller ikke meningen, at de ledige skal have gunstigere vilkår end andre. Om det vil blive tilfældet efter forslaget, vil vi gerne have belyst i udvalget, og vi vil derefter tage stilling til forslaget. I øvrigt vil vi også meget gerne have noget at vide om de økonomiske konsekvenser af forslaget. Vi forventer nemlig ikke, at de er særlig store for samfundet, men nok ret væsentlige for den enkelte.

Lenger (VS):

Forslaget fra SF går jo ud på at sikre, at arbejdsløse, bistandsmodtagere, pensionister og efterlønsmodtagere kan deltage i det kommunalpolitiske arbejde uden at risikere et fradrag i den ydelse, som de modtager fra det offentlige, og det er et forslag, som VS principielt kan tilslutte sig.

Som reglerne er nu, betyder de netto, at den arbejdsløse og bistandsmodtageren må udføre et stort set gratis arbejde, og at pensionisten udfører hvervet med en i hvert fald noget mindre fortjeneste end de øvrige medlemmer af de kommunale råd. Det er naturligvis urimeligt, og det urimelige understreges af, at der er tale om et borgerligt ombud, altså et hverv, som man kun undtagelsesvis kan blive fritaget for.

De regler, vi har nu, påvirker ikke mindst grundlaget for rekrutteringen til vore kommunalbestyrelser. Der er en klar tendens til, at der er flest offentligt ansatte og selvstændige erhvervsdrivende i kommunalbestyrelserne. Der er ikke specielt mange fra de private arbejdspladser, og der er ikke specielt mange arbejdsløse eller bistandsmodtagere. Hvis man hører til en af de grupper eller risikerer at komme i en af de grupper, skal man altså også tænke sig om to gange, før man går ind i det kommunalpolitiske arbejde. Det synes vi er helt urimeligt, fordi disse regler

om fradrag i de offentlige ydelser, man får, hvis man er kommunalbestyrelsesmedlem, i virkeligheden betyder en indskrænkning i disse menneskers fuldt demokratiske ret til at stille op og lade sig vælge til et kommunalt organ. De skal i hvert fald være villige til at ofre mere end de andre for at gå ind i det arbejde.

Ministeren var i sine kommentarer til forslaget noget inde på de mere generelle problemstillinger, og jeg vil godt kommentere et par af de ting, som ministeren sagde.

Hun pegede primært på, at der var tale om et arbejdstilrettelæggelsesproblem. Ja, det er der måske, men for de mennesker, der har et fast job, hvor man måske møder kl. 7 eller 8 og bliver til kl. 16 eller 17, er der altså grænser for, hvilken indflydelse man har på tilrettelæggelsen af sit samlede arbejde.

Ministeren foreslog også, at man kunne udpege nogle andre til en lang række af de bestyrelser, som kommunalbestyrelserne udpeger egne medlemmer til, og det synes jeg sådan set er fornuftigt nok, men det betyder jo intet i sammenligning med den arbejdsbyrde, det er for et kommunalbestyrelsesmedlem, at man kommer ud for gang på gang i løbet af et budgetår at skulle ændre det samme budget, fordi folketinget har grebet ind. De små gevinster i arbejdsindsatsen, som man muligvis kan vinde ved at følge de forslag, indenrigsministeren nævnte i sin tale her, er for intet at regne i forhold til den ekstra arbejdsbyrde, man pålægges på grund af den selv samme indenrigsministers tilbøjelighed til at tvinge kommunalbestyrelserne til 2-3 gange om året at behandle det samme budget. Her kunne indenrigsministeren i hvert fald gøre noget for at gøre det lettere.

Hun pegede også på, at de kommunale politikere kunne nøjes med at fastlægge de overordnede retningslinjer. Ja, principielt har hun ret, men det er jo i den virkelige verden en ren illusion. Det sker ofte, at en kommunalpolitiker må bruge tid på at gå ind i en enkelt sag, der vedrører et konkret menneske i kommunen, og de borgere, der henvender sig til en kommunalpolitiker, forventer at få en ordentlig behandling, også selv om det tager en del arbejdstid fra den pågældende kommunalpolitiker. Det er ren teori at sige, at kommunalpolitikeren kan bare nøjes med at beskæftige sig med det overordnede. Man

[Lønger]

forventer noget andet og mere af kommunalpolitikeren – og med rette.

Jeg bemærkede også ligesom hr. Ager-schou, at indenrigsministeren ikke tog stilling til selve forslaget, men i stedet snakkede noget om lovteknikken, om, hvordan loven skulle udformes, ligesom hun også var inde på nogle betragtninger om, at der var tale om et lønløft. Efter min mening er der ikke tale om et generelt lønløft. Der er tale om, at man ligestiller. Der er tale om, at forslaget giver ens vilkår for alle, der deltager i det politiske arbejde, eller sagt på en anden måde: der er ikke en bestemt – og den dårligst stillede – del af kommunalpolitikerne, der forlods skal aflevere en del af deres indtægt for at deltage i dette arbejde.

Til slut vil jeg kommentere den bemærkning, som både indenrigsministeren og fru Karen Højte Jensen kom med. De sagde, at kommunalpolitikere jo bare kan nedsætte deres arbejdstid. Ja, det kan da godt være, men hvad skal det nytte? Der er stadig væk forskelle i den reelle fortjeneste, som de enkelte kommunalpolitikere har, alt efter om de er bistandsmodtagere eller dagpengemodtagere eller de ikke er. Forskellen er den samme, uanset om de nedsætter deres arbejdstid eller ej, så jeg kan ikke se, at det kommer sagen ved. Og endelig kan jeg slet ikke forstå, hvorfor vi skal stå på folketingets talerstol og opfordre kommunalpolitikere til at bestille mindre. Det lyder helt urimeligt, at vi skulle opfordre dem til at passe deres job dårligere, end de gør.

Poulsgaard (FP):

Jo, hr. Lønger, kommunalbestyrelsesmedlemmer skal lave noget mindre, men når de skal til at lave noget mindre, skal vi til at lave noget mere herinde. Vi skal til at tage os sammen og så ophæve en masse af de fjollede love og regler og bestemmelser, vi har. De stakkels kommunalbestyrelsesmedlemmer drukner jo i papir, som vi gør til vor tids svøbe. Papirræset er simpelt hen det, vi skal have skåret ned.

Det hjælper dette forslag ikke til, men jeg vil da godt sige, at når man har læst forslaget, er den første reaktion da umiddelbart, at SF her har fundet noget rigtigt. Blind høne kan jo også finde et korn.

Hvis det er rigtigt, hvad SF skriver i bemærkningerne til lovforslaget – og det har jeg ingen grund til at betvivle – vil jeg mene, at vi skal gå ind i udvalgsarbejdet med en positiv indstilling. Så får vi se, hvad det endelige resultat bliver, men på forhånd er vi positivt indstillet over for forslaget.

Agerschou (SF):

Det er nok nødvendigt at starte med at fortælle lidt om, hvad SFs forslag egentlig handler om, for flere af de borgerlige ordførere plus indenrigsministeren havde travlt med at snakke om noget helt andet end net-op det.

Kort sagt handler vores forslag om økonomisk at ligestille en rimeligvis meget lille og i hvert tilfælde meget afgrænset gruppe kommunalbestyrelsesmedlemmer med andre kommunalbestyrelsesmedlemmer i forbindelse med de relativt beskedne beløb, man modtager for at udføre det kommunale hverv.

Som forholdene er i dag, er der for de fleste kommunalbestyrelsesmedlemmer en vis økonomisk fordel ved at udføre dette arbejde. Den er lille, det erkender vi, og vi vil såmænd gerne være med til at drøfte kommunalbestyrelsesmedlemmers arbejdsvilkår, sådan som indenrigsministeren faktisk lagde op til i dag. Men denne fordel, som de fleste kommunalbestyrelsesmedlemmer trods alt har, er det ikke alle, der har. Hvis man f.eks. er pensionist, arbejdsløs med ret til understøttelse eller kontanthjælpsmodtager, modregnes vederlag og diæter på forskellig måde i de offentlige ydelser, som de pågældende modtager. Det mener vi er en klar urimelighed, som bør rettes med det samme.

Problemet er som nævnt i bemærkningerne delvis behandlet i en betænkning fra et udvalg, som indenrigsministeren omtalte at hun havde nedsat vedrørende diæter og vederlag. Gennemgangen i betænkningen omfatter imidlertid kun arbejdsløse med ret til dagpenge. For den gruppe konkluderer udvalget, at det ikke er rimeligt, at ledige kommunalbestyrelsesmedlemmer får foretaget et fradrag i dagpengene, fordi de modtager vederlag som kommunalbestyrelsesmedlemmer, og udvalget mener, det er ønskeligt, at spørgsmålet afklares.

Der er imidlertid andre grupper, som er i en lignende situation og somme tider i en

[Agerschou]

værre. Det drejer sig f.eks. om pensionister. Efter det, vi har fået oplyst, foregår det i almindelighed på den måde, at man som pensionist bliver bedt om at opgive, hvilket beløb man regner med at få hjem i diæter og vederlag det kommende år som følge af kommunalbestyrelsesarbejde. Derefter sker der et fradrag i pensionen. Den pågældende får et yderligere problem, hvis møder bliver aflyst eller vedkommende bliver forhindret i at deltage i et eller flere møder. Så ryger diæterne, mens man stadig væk kun får den beskårne pension.

En anden gruppe, der er dårligt stillet, er kontanthjælpsmodtagere. Så vidt vi har kunnet finde ud af, er praksis her forskellig fra kommune til kommune. I et enkelt eksempel, vi har modtaget, får den pågældende modregnet rub og stub i kontanthjælpen, hvad der i virkeligheden vil sige, at vedkommende mister penge ved at deltage i det kommunalpolitiske arbejde.

I andre tilfælde foretages der kun en delvis reduktion, fordi de pågældende socialforvaltninger tillader, at direkte omkostninger i forbindelse med hvervet bliver dækket ind. Men stadig er der efter vores opfattelse tale om en urimelig forskelsbehandling i forhold til andre kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Som det fremgår af lovforslaget, er det faktisk ret enkelt at rette den skævhed. Det vil ikke medføre mange økonomiske konsekvenser, men vi sikrer, som flere har været inde på, at alle grupper får samme økonomiske vilkår i forbindelse med borgerlige ombud, og det mener vi naturligvis er et vigtigt formål.

Så vidt jeg kan konstatere, er der et flertal i folketinget, der mener, at denne ændring bør ske, og at den bør ske snarest.

Jeg skal bl.a. takke fru Hanne Andersen fra socialdemokratiet, der ganske vist mente, at der var en lang række andre problemer, der burde undersøges. Jeg synes, at de ting, fru Hanne Andersen tog frem, var meget interessante at få undersøgt, men jeg synes ikke så meget, at det var noget, der burde berøres i forbindelse med SFs forslag. De undersøgelser kunne sagtens foretages uafhængigt af SFs forslags eventuelle vedtagelse.

Jeg skal også takke fru Dagmar Mørk Jensen fra de radikale, som ikke kunne forstå de borgerlige ordføreres snak om særbehandling i forhold til andre borgere. Det kan jeg heller

ikke forstå. Jeg fatter faktisk ikke et kvidder af, hvad hr. Thor Pedersen fra venstre var inde på. Hvad er det for en særbehandling, hr. Thor Pedersen tænker på? Det, vi forsøger med vores forslag, er at skabe ens vilkår for alle, der deltager i kommunalpolitisk arbejde. Er det det, hr. Thor Pedersen fra venstre er modstander af?

Flere borgerlige ordførere har været inde på, at selve metoden er forkert, at det er forkert at sætte den slags bestemmelser ind i de kommunale styrelseslove. Det skal bestemt ikke skulle os ad. Hvis jeg kan få de borgerlige ordførere, de borgerlige partier til at gå ind for forslagens indhold, vil jeg meget gerne give køb på selve metoden. Vi mente, at denne metode var den mest enkle, og vi har faktisk ladet os inspirere af regeringens egne metoder. Jeg omtalte i en kort bemærkning, hvordan man har brugt præcis den metode i forbindelse med udbetaling af børnechecken. Jeg kan faktisk ikke forstå, at vi ikke kan tillade os at lade os inspirere af regeringens egne metoder uden bagefter at blive klandret for det af et af regeringens medlemmer. Men som sagt: det skal i hvert tilfælde ikke skulle os ad, hvis vi kan få skabt et flertal for sagens indhold.

Jeg skal takke socialdemokratiet, de radikale, VS og fremskridtspartiet som de mest positive her i folketinget, og jeg håber, at den velvilje, forslaget har mødt, vil konkretisere sig i, at vi bliver enige om en ændring, der afskaffer den pågældende forskelsbehandling.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg forstår udmærket mange af hr. Agerschous principielle betragtninger. Som jeg også gav udtryk for i mit første indlæg, deler jeg mange af de principielle betragtninger vedrørende de vilkår, man byder folkevalgte. Men der er ikke tale om ligestilling, hvis man gennemfører dette forslag, mellem folkevalgte og de andre danske borgere, der også udfører uegennyttigt arbejde og får et vederlag. De må tåle fradrag i dagpenge for vederlaget. Det kan ikke være rigtigt, at det alene er kommunalbestyrelsesmedlemmer, der kan oppebære fulde dagpenge plus vederlag, når en sådan regel altså ikke gælder for nogen anden dansk borger.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Problemet er, at hr. Thor Pedersen øjeblikkelig giver sig til at snakke om noget andet end det, vores forslag handler om. Det, vores forslag handler om, og det spørgsmål, jeg kan stille til hr. Thor Pedersen, er: skal alle grupper i vores samfund have lejlighed til at deltage i kommunalpolitisk arbejde på samme vilkår? Alt det andet vil jeg meget gerne være med til at diskutere ved en anden lejlighed, men jeg vil bede venstre om at tage stilling lige præcis til det spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Efter de gældende regler har alle kommunalbestyrelsesmedlemmer ens vilkår at arbejde under, hvis de er beskæftiget. Hvis de ikke er beskæftiget, har de nøjagtig de samme regler at arbejde efter, som gælder for alle andre danske borgere. Så man skal skelne mellem dem, der er beskæftiget, og dem, der ikke er beskæftiget. Hvis de er beskæftiget: ens regler for alle. Er de ikke beskæftiget, er der ikke ens regler for alle. Det gælder i kommunalbestyrelser, som det gælder ude i det pulveriserende samfund. Der er ingen forskel i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 27:

Forslag til folketingsbeslutning om videreførelse af Finsenlaboratoriets hidtidige forskningsaktiviteter.

Af Agerschou (SF) m.fl.
(Fremsat 24/10 85).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Beslutningsforslaget opfordrer regeringen til at sikre, at Finsenlaboratoriets hidtidige forskningsaktiviteter videreføres ved genplacering af de afskedigede medarbejdere.

Beslutningsforslagets tekst er noget overraskende, ikke mindst når den sammenholdes med bemærkningerne og med, hvad der i øvrigt er sket her i tinget.

Folketinget har jo så sent som i foråret taget stilling til rigshospitalets omprioriteringsplan, hvori justeringen af Finsenlaboratoriets forskningsaktiviteter netop indgik. Der blev ved den lejlighed lagt vægt på, at kræftforskningen på rigshospitalet i større udstrækning skal foregå på de enkelte afdelinger i tæt relation til patienterne. Jeg mener, det må være rigtigst, at et hospital tager udgangspunkt i den kliniske forskning. Denne forskning skal selvfølgelig støttes af den nødvendige laboratorieaktivitet, og det er da også dette udgangspunkt, rigshospitalet har haft, da de lagde deres plan.

Jeg har bemærket, at der i bemærkningerne står:

»Forslagsstillerne accepterer imidlertid, at Finsenlaboratoriet nu prioriteres på en anden måde . . .«

Det betyder, at SF er enig i, at forskningen løbende må underkastes en vurdering, der godt kan give anledning til, at man justerer de områder, der skal sættes ressourcer ind på. Det er lige præcis det, der er sket med tilslutning fra et flertal i dette ting.

Rigshospitalet har foretaget en prioritering af den forskning, der skal foregå på Finsenlaboratoriet. Prioriteringen er baseret på en redegørelse fra december 1983 til det daværende lægeråd på Finseninstituttet. Af denne redegørelse fremgår, at kun en mindre del af den samlede forskning ved Finsenlaboratoriet kan rubriceres som cancerforskning. Lægerådet udtalte om redegørelsen, at den indeholder en meget værdifuld analyse af det forskningsarbejde, der er foregået de seneste år på Finsenlaboratoriet. Denne sagkyndige vurdering står derfor over for forslagsstiller-